

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/98/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121011108
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Kresl
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2121011108.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Rastislava Kresla a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci obžalovaného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., pre obzvlášť závažný zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. d), ods. 3 Trestného zákona a iné, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 9Tk/1/2021-813 zo dňa 07.02.2023, na verejnom zasadnutí konanom dňa 07.05.2024 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie obžalovaného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 9Tk/1/2021-813 zo dňa 07.02.2023 bol obžalovaný A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom D. E. X, F., uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. d), ods. 3 Trestného zákona vo viacčinnom súbehu s obzvlášť závažným zločinom vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona, ktorých sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

že

1/ od presne nezisteného času v mesiaci apríl 2019 až do dňa 03.05.2019 na cele číslo XX sektoru G oddelenia výkonu väzby Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov, Gucmanova 19/670, Leopoldov, sa poškodenému G. H., v tom čase vo výkone väzby, opakovane vysmieval, na tohto pľul, urážal ho, že je jeho „kurvička“ a jeho „pes“ pričom opakovanými silnými fackami, údermi do temena hlavy a pliec, kopaním do nôh, údermi päšťou do rebier, zahaseníím cigarety na jeho ramene a iným fyzickým násillím, tohto opakovane a pred najmenej dvoma ďalšími osobami donútil predviesť striptíz, počas ktorého musel tancovať s postupným vyzliekaním sa a pohybovať sa podľa pokynov obžalovaného, tiež donútil poškodeného, napriek jeho opakovanému odporu, aby si strčil rukoväť od metly do análneho otvoru, a tiež aj strúčik cesnaku, ktorý si následne musel poškodený na pokyn obžalovaného prstom zatlačiť hlbšie do análneho otvoru, a tiež vo večerných hodinách donútil poškodeného sadnúť si na toaletu, dal mu svoj pohlavný úd pred jeho ústa a donútil ho orálne ho uspokojiť, pričom toto konanie u poškodeného dňa 03.05.2019 viedlo k samovražednému pokusu porezaním ľavého zápästia, kde následne po chirurgickom ošetrení tohto poranenia bol poškodený s diagnózou Adaptačnej poruchy hospitalizovaný v období odo dňa 03.05.2019 do dňa 13.05.2019 na Psychiatrickom oddelení Nemocnice pre obvinených a odsúdených v Trenčíne, pričom takto prežitý psychický nátlak, fyzické útoky, vyhrážanie sa a ponižovanie zo strany obžalovaného viedli u poškodeného k vzniku posttraumatickej stresovej poruchy (F43.1 MKCH10) a adaptačnej poruchy (F43.2 MKCH10), ktoré u poškodeného G. H. trvali od prežitia uvedených udalostí, teda najmenej odo dňa 03.05.2019 a pretrvávali aj dňa 17.01.2021, kedy bol poškodený vyšetrený znalcom z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria a sexuológia, a následkom ktorých je narušený obvyklý spôsob života poškodeného opakovaným prežívaním traumy v dotieravých

spomienkach (spätné záblesky, flash-backy), v snoch, vyhýbaním sa situáciám pripomínajúcich traumy, pocitom ohrozenia, znížením jeho sebavedomia, pocitom hanby a viny;

2/ od presne nezisteného času v mesiaci apríl 2019 až do dňa 03.05.2019 na cele číslo XX sektoru G oddelenia výkonu väzby Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov, Gucmanova 19/670, Leopoldov, sa poškodenému G. H., v tom čase vo výkone väzby, opakovane vysmieval, na tohto pľul, urážal ho, že je jeho „kurvička“ a jeho „pes“, pričom opakovanými silnými fackami, údermi do temena hlavy a pliec, kopaním do nôh, údermi päšťou do rebier, zhasením cigarety na jeho ramene a iným fyzickým násilím, tohto opakovane za seba takýmto násilím a konaním nútil šiť topánky, tiež nútil poškodeného vylízať obžalovaným predtým použitú a znečistenú misu toalety, zakazoval mu chodiť na vychádzky, aby takéto konanie nenahlásil referentom ústavu a tiež po vykonaní veľkej potreby obvineným donútil poškodeného zjesť jeho výkaly, pričom toto konanie u poškodeného dňa 03.05.2019 viedlo k samovražednému pokusu porezaním ľavého zápästia, kde následne po chirurgickom ošetrovaní tohto poranenia bol poškodený s diagnózou Adaptačnej poruchy hospitalizovaný v období odo dňa 03.05.2019 do dňa 13.05.2019 na Psychiatrickom oddelení Nemocnice pre obvinených a odsúdených v Trenčíne, pričom takto prežitý psychický nátlak, fyzické útoky, vyhrážanie sa a ponižovanie zo strany obžalovaného viedli u poškodeného k vzniku posttraumatickej stresovej poruchy (F43.1 MKCH10) a adaptačnej poruchy (F43.2 MKCH10), ktoré u poškodeného G. H. trvali od prežitia uvedených udalostí, teda najmenej odo dňa 03.05.2019 a pretrvávali aj dňa 17.01.2021, kedy bol poškodený vyšetrený znalcom z odboru Zdravníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria a sexuológia, a následkom ktorých je narušený obvyklý spôsob života poškodeného opakovaným prežívaním traumy v dotieravých spomienkach (spätné záblesky, flash-backy), v snoch, vyhýbaním sa situáciám pripomínajúcich traumy, pocitom ohrozenia, znížením jeho sebavedomia, pocitom hanby a viny.

Za tento skutok okresný súd uložil obžalovanému podľa § 200 ods. 3 Trestného zákona s prihladnutím na § 37 písm. m) Trestného zákona a § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona a s použitím § 41 ods. 2 Trestného zákona na nepodmienečný úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 21 rokov. Na výkon trestu odňatia slobody okresný súd zaradil obžalovaného podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Zároveň podľa § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) Trestného zákona v spojení s § 78 ods. 1 Trestného zákona okresný súd obžalovanému uložil ochranný dohľad v trvaní 3 (tri) roky.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v rozsahu č. I. 813-828.

Proti tomuto rozsudku bezprostredne po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní podal v celom rozsahu odvolanie obžalovaný, a to prostredníctvom svojho obhajcu, ktoré písomne odôvodnil na č.I. 845.

Obžalovaný v odvolaní primárne namieta vyhodnotenia dokazovania okresným súdom, ktorý si nekriticky prevzal tvrdenia poškodeného a obžaloby, pričom na dôkazy, ktoré svedčali práve v prospech obžalovaného neprihladal, resp. ich nevyhodnotil s rovnakou náležitosťou ako tie, ktoré svedčali o jeho vine. V predmetnej veci išlo najmä o výpovede svedkov učinené na hlavnom pojednávaní, z ktorých nevyplýva, že by sa obžalovaný trestnej činnosti dopustil. K hodnoteniu výpovedí svedkov bolo nutné pristupovať kritickejšie, o to viac, že k trestnej činnosti malo dôjsť v režimovom zariadení, kde sa nachádzajú osoby, ktoré nie sú bezúhonné. Tieto priestory boli navyše v polhodinových intervaloch kontrolované, pričom počas kontrol neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré sa obžalovanému kladú za vinu. Okrem výpovede poškodeného v konaní nebola zaistená žiadna iná výpoveď, ktorá by mala obžalovaného usvedčovať zo spáchania skutkov. Obžalovaný pritom poukazuje na výpoveď poškodeného z hlavného pojednávania zo dňa 01.12.2022, podľa ktorého prítomnými osobami pri skutku boli svedkovia C. C., I. A. a svedok B. J.. Pokiaľ ide o výpoveď svedka A., tento na hlavnom pojednávaní žiadne sexuálne násilnosti ani podobné okolnosti neuviedol, skutočnosti uvádzané poškodeným poprel. V prípade svedka C. C. poukazuje na to, že tento svedok priamo a výslovne poprel všetko, čo sa uvádza v skutkovej vete obžaloby. Tento svedok síce v prípravnom konaní obžalovaného usvedčoval z trestnej činnosti, na hlavnom pojednávaní však poprel svoje tvrdenia, uviedol dôvod, pre ktorý vypovedal odlišne, pričom súd si neakceptovateľným spôsobom osvojil práve jeho výpoveď z prípravného konania. Súd preferenciu výpovede tohto svedka z prípravného konania odôvodnil tým, že svedok uznal podpis na zápisnici o výsluchu v ústave na výkon väzby a nepamätal si, či mu obhajkyňa obžalovaného kladla otázky, ktoré odôvodnenie však obžalovaný považuje za nedostatočné. Podľa názoru obžalovaného v predmetnej veci neexistuje žiaden dôvod pre to, aby súd uprednostnil

výpoveď tohto svedka z prípravného konania, pričom uprednostnením tejto výpovede došlo k porušeniu zásady bezprostrednosti konania. Pokiaľ ide o svedka B. J., na hlavnom pojednávaní čiastočne potvrdil fyzický útoky na obžalovaného, uviedol ďalej, že o iných incidentoch nemá vedomosť. Je pravda, že aj tento svedok v prípravnom konaní uvádzal určité skutočnosti týkajúce sa nevhodného správania obžalovaného voči poškodenému, avšak podstatné skutkové okolnosti, ktoré majú tvoriť objektívnu stránku žalovaného skutku nepotvrdzoval v žiadnej výpovedi. Tento svedok neopisoval tanec ani šitie obuvi pod hrozbou násillia, výslovne uviedol, že žiaden orálny sex nevidel, ani že by niekto poškodenému strčil rukoväť metly do análneho otvoru. Obžalovaný sa nestotožňuje s konštatovaním súdu o tom, že vierohodnosť výpovede poškodeného je podporená znaleckými posudkami a výsluchmi znalcov, ktoré potvrdili špecifickú vierohodnosť výpovede poškodeného, a tiež jednotlivými výpoveďami svedkov, najmä svedka C., J., K., A.. Ďalej poukazuje na to, že striptíz poškodeného nebol vykonávaný pod hrozbou násillia, pretože poškodený tak mal robiť aj po premiestnení na inú celu, čo potvrdil svedok J.. Podľa názoru obžalovaného je neakceptovateľné, aby si súd dotváral skutkové zistenia o tom, čo de facto popreli svedkovia na hlavnom pojednávaní. Za dôkaznej situácie, kedy existujú viacerí priamy svedkovia, je rovnako neakceptovateľné, aby sa súd pri svojom rozhodnutí opieral o svedkov z počutia, tak ako súd odkázal na výpoveď svedka K., o to viac, keď v konaní bol preukázaný motív poškodeného krivo obviniť obžalovaného (poškodený sa údajne bál „kazeňáku“, preto si na obžalovaného všetky tvrdenia vymyslel). Argumentácia súdu, ktorým vyššie uvedené poprel predstavuje len nekritické prevzatie obžaloby a výpovede poškodeného. Zo strany poškodeného išlo o teatrálné konanie, demonštratívny pokus o samovraždu, ktorého následkom nemala byť jeho smrť. Poškodený trpel depresiami z dôvodu svojej sociálnej situácie a straty priateľky. Práve tieto okolnosti ovplyvnili jeho duševný stav. K rozvoju posttraumatickej stresovej poruchy mohla prispieť tak dlhotrvajúca depresia poškodeného. Uvedené je zrejme aj z výpovede svedka F., ktorému sa poškodený zdôveril, že poškodený si na obžalovaného skutky vymyslel, pričom o tomto motíve vypovedal aj svedok J.. Poukazuje tiež na výpoveď svedka E., ktorý uviedol, že od počiatku boli v ústave zo strany príslušníkov PBS snahy o ovplyvňovanie a manipulovanie s vecou obžalovaného v kontexte návodu na krivú výpoveď. Obžalovaný sa nestotožnil ani so záverom súdu o tom, že svedkovia na hlavnom pojednávaní nedokázali logickým spôsobom vysvetliť zmeny svojich výpovedí v prospech obžalovaného. Obžalovaný vzniesol námietky aj vo vzťahu k znaleckému dokazovaniu, keď poukázal na to, že znalkyňa Mgr. Jolana Múdra vo svojej výpovedi explicitne pripustila, že psychické problémy poškodeného mohli byť spôsobené aj tým, že bol bezdomovcom, resp. že ho opustila priateľka. Znalkyňa tiež uviedla, že nevie potvrdiť ani vyvrátiť, či psychickými poruchami poškodený trpel aj pred nástupom do väzby. Pokiaľ ide o znalkyňu z odboru psychiatria MUDr. Danu Šedivú, poukázal na to, že táto znalkyňa neprípustne posudzovala otázku vierohodnosti osoby poškodeného, hoci na túto otázku je oprávnený zodpovedať výlučne znalec z odboru psychológia. Samotná diagnostika symptómov posttraumatickej stresovej poruchy spadá výlučne do odboru psychológie, preto sa znalkyňa MUDr. Šedivá nemala oprávnenie vyjadrovať k pôvodu a dôvodom vzniku tejto poruchy ani vyslovovať právne závery. Znalkyňa Mgr. Jolana Múdra sa vyjadrila, že si netrúfa odhadnúť, čo bolo hlavným spúšťačom alebo dôvodom zlého psychického stavu poškodeného. Z tohto pohľadu niet dôvodu, aby sa súd odvolával na výsledky znaleckého dokazovania ako na usvedčujúci dôkaz proti obžalovanému v tom smere, že práve on mal poškodenému spôsobiť psychické problémy. Táto znalkyňa sa na hlavnom pojednávaní vyjadrila len tak, že posttraumatická stresová porucha zasahuje do spôsobu života poškodeného a uviedla, že by sa to výraznejšie prejavovalo, keby bol poškodený na slobode. Zo znaleckého posudku vyplýva, že nie je zrejme, v akom rozsahu a akej miere sa prejavované znaky u poškodeného prejavovali v kontexte, či išlo o podstatné sťaženie obvyklého spôsobu života. Znalkyňa MUDr. Šedivá ako následky posttraumatickej stresovej poruchy označila tzv. flash backy, čo však podľa názoru obžalovaného nemožno považovať za poruchu zdravia trvajúcu dlhší čas, nakoľko nimi nedochádza k závažnému ovplyvňovaniu obvyklého spôsobu života. Okresný súd do výroku poňal okrem flash backov aj sny, zníženie sebavedomia, pocit hanby a viny, čo však podľa názoru obžalovaného rovnako nie sú následky, ktorými by dochádzalo k závažnému ovplyvňovaniu obvyklého spôsobu života poškodeného. Osobnosť poškodeného je nutné vnímať aj v kontexte jeho minulosti, a to ako abstínujúceho narkomana, ktorý kvôli drogám páchal trestnú činnosť a znížené sebavedomie, hanba, pocit viny majú svoje korene už v jeho minulosti. Tieto skutočnosti súd v skutkovej vete označil ako okolnosti, ktoré u poškodeného narušili obvyklý spôsob života, avšak nie tak, ak to ustanovuje § 123 ods. 4 Trestného zákona, kde je nutnosť závažného narušenia obvyklého spôsobu života. Skutková veta tak nezodpovedá vete právnej. Ďalej namieta absenciu špecifikácie v skutkovej vete obžaloby, a to akým spôsobom mal obžalovaný poškodeného donútiť k rôznym úkonom. Len vo vzťahu k striptízu a šitiu topánok je donútenie v skutkovej vete precizované, avšak pokiaľ ide o ďalšie činnosti, ku ktorým mal obžalovaný poškodeného nútiť, nie je

zrejme, ako sa hrozba či násilie malo uskutočňovať. Pokiaľ ide o výrok o treste, obžalovaný namieta porušenie zákona pri ukladaní trestu, kde súd nezákonným spôsobom aplikoval tzv. asperačnú zásadu pri uplatnení § 41 ods. 2 Trestného zákona. Obžalovaný namieta postup okresného súdu, keď tento vyhodnotil trestnú činnosť ako viacčinný súbeh (konkrétne, že sa jedná o dva samostatné skutky), čo sa však prieči samotnému opisu jednotlivých skutkov, ktoré v úvode vychádzajú z totožných a tých istých skutkových okolností. Podľa názoru obžalovaného je nutné oba skutky hodnotiť ako jeden pokračovací skutok, ktorým mali byť naplnené znaky dvoch trestných činov, čo v dôsledkoch vylučuje uplatnenie asperačnej zásady, a teda uložený trest je nezákonný. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c), písm. d) Trestného poriadku napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil, a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, alternatívne aby podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol sám tak, že obžalovaného podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku spod obžaloby oslobodí.

K odvolaniu obžalovaného sa vyjadril okresný prokurátor, ktorý skutočnosti prezentované obžalovaným v odvolaní považuje za selektívne, neberúc do úvahy výsledky vykonaného dokazovania. Odvolacie námietky sú opakovaním obhajoby obžalovaného, ktorú predostrel súdu počas prvostupňového konania, pričom okresný súd sa so všetkými skutočnosťami vysporiadal už v odôvodnení napadnutého rozsudku. Okresný súd pri vyhodnotení dokazovania postupoval plne v súlade s § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Námietky vo vzťahu k znaleckému dokazovaniu považuje za nedôvodné, samotné znalecké posudky boli doplnené výpoveďami znalcov, ktorí vysvetlili svoje závery nielen odborným ale aj laickým spôsobom. Z výsluchu a znaleckého skúmania znalkyne MUDr. Šedivej vyplýva absolútna opodstatnenosť a vecná správnosť priznania poškodenému status obzvlášť zraniteľnej obeť. Znalkyňa okrem iného uviedla, že pred nástupom do výkonu väzby nebola u poškodeného zistená žiadna trauma, z psychiatrického hľadiska je táto skutočnosť vylúčená, sexuálne násilie bolo pre poškodeného najviac ponižujúce, ide o jednu z najvyšších foriem poníženia, liečenie môže prebiehať roky, poškodený má strach z ľudí, že sa o sexuálnom násilí niekto dozvie, že sa mu budú vo výkone trestu posmievajú, má pocity hanby, poškodený si svoj stav nevymyslel, o čom svedčí aj užívanie vysokej dávky liekov. Obžalovaný sa počas celého konania snaží o dezinterpretáciu vykonaného znaleckého dokazovania, zamieňa si pojmy nezákonnosť a nepoužiteľnosť dôkazov. Aj keby sa znalec vyjadroval k právnej otázke, nerobí to automaticky nepoužiteľným celý znalecký posudok. Pokiaľ ide o námietky vo vzťahu k uloženému trestu, okresný súd zrozumiteľne, logicky a podrobne vysvetlil druh ako aj samotnú výmeru trestu. Uložený trest považuje za zákonný a spravodlivý. Za zákonný a spravodlivý považuje aj uložený ochranný dohľad, s poukazom na násilnú povahu obžalovaného. Navrhol odvolanie obžalovaného ako nedôvodné podľa § 319 Trestného poriadku zamietnuť.

Pred termínom verejného zasadnutia bol dňa 03.05.2024 doručený návrh obhajcu obžalovaného na doplnenie dokazovania, v ktorom poukázal na to, že dňa 02.05.2024 počas návštevy klienta (obžalovaného) v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Žilina mu obžalovaný uviedol informáciu o tom, že poškodený H. sa mal pochváliť, že si celú vec na obžalovaného vymyslel. Obhajoba tak navrhuje vypočuť svedkov L. C. a G. M., ktorí by túto skutočnosť vedeli potvrdiť. Menovaní svedkovia sa mali informáciu dozvedieť v roku 2018 v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Leopoldov.

Krajský súd vo veci vykonal verejné zasadnutie dňa 07.05.2024 za prítomnosti zástupkyne Krajskej prokuratúry v Trnave, obžalovaného a jeho obhajcu. Obžalovaný zotrval na podanom odvolaní, nežiadal ho zmeniť ani doplniť. Odvolací súd oboznámil prítomných s napadnutým rozsudkom, odvolaním obžalovaného, vyjadrením prokurátora k odvolaniu, odpisom registra trestov na obžalovaného, príslušnými lustráciami na obžalovaného, návrhom na doplnenie dokazovania ako aj podstatným obsahom spisu. Obhajca obžalovaného nad rozsah písomných dôvodov odvolania namieta aj procesný postup okresného súdu, ktorý nevyhovelo návrhu obžalovaného na vypočutie svedkov, pričom najpodstatnejšie vníma odmietnutie výsluchu svedka E., ktorý bol v rozhodnom období psychológom a jeho výpoveďou by bolo možné objasniť dôvody psychických problémov poškodeného. Obžalovaný uviedol, že pred začatím trestného stíhania bola významná snaha príslušníkov PBS ako aj orgánov činných v trestnom konaní o diskreditáciu jeho osoby. Poukázal na znemožňovanie úkonov na preukázanie pravdy v prípravnom konaní, zakrývanie svedkov, navádzanie svedkov na krivé výpovede. Svedkovia, ktorí mali byť priamymi svedkami trestnej činnosti trestnú činnosť nepotvrdili. Zástupkyňa Krajskej prokuratúry Trnava v rámci konečného návrhu označila odvolanie obžalovaného za nedôvodné v celom rozsahu. Podstatou odvolacej argumentácie obžalovaného sú

skutočnosti prezentované už v záverečnej reči, s ktorými ako aj všetkými podstatnými skutočnosťami sa náležite vysporiadal už okresný súd. Napadnutý rozsudok je v súlade so zákonom, rovnako ako konanie, ktoré mu predchádzalo. Pridržala sa vyjadrenia prokurátora k odvolaniu. Navrhla odvolanie obžalovaného zamietnuť ako nedôvodné. Obhajca obžalovaného zotrval na písomných dôvodoch odvolania, odvolacom návrhu ako aj doplnených skutočnostiach počas verejného zasadnutia. Obžalovaný zotrval na odvolacej argumentácii, žiadal zrušiť napadnutý rozsudok, aby mohol preukázať svoju nevinu.

Podľa ustanovenia § 317 ods. 1 Trestného poriadku, ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku, alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku, event. napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Po splnení prieskumnej povinnosti v rozsahu § 317 Trestného poriadku odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné, v dôsledku čoho sú splnené podmienky pre jeho zamietnutie v zmysle § 319 Trestného poriadku.

Napriek odvolacím námietkam obžalovaného, odvolací súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok tak, ako bol písomne vyhotovený, spĺňa kritéria obsiahnuté v ustanovení § 168 ods. 1 Trestného poriadku. Z jeho dôvodov je totiž zrejmé, ktoré skutočnosti vzal okresný súd za preukázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa riadil pri vyhodnotení vykonaných dôkazov. Z jeho obsahu je tiež zrejmé, ako sa vysporiadal s obhajobou obžalovaného a akými právnymi úvahami sa riadil, keď posudzoval preukázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení Trestného zákona a tiež prečo odmietol návrh obžalovaného na vykonanie dokazovania. Závery súdu prvého stupňa, ktoré v smere skutkových zistení z týchto dôkazov vyvodil, považuje odvolací súd za logické a zodpovedajúce vykonaným dôkazom.

Podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Proces dokazovania (a to nie len z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená vo vyššie citovanom ustanovení podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, ktorej orgány postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie. (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 1To/7/2012 z 30. januára 2013)

Na rozdiel od obhajoby obžalovaného odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa postupoval v prerokúvanej veci tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na svoje rozhodnutie. Taktiež zistil, že všetky dôkazy v prerokúvanej veci o ktoré súd oprel svoje rozhodnutie o vine boli získané zákonným spôsobom a súd prvého stupňa ich hodnotil jednotlivo aj v ich súhrne podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu tak, ako mu to ukladá ustanovenie § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Ak súd prvého stupňa postupoval podľa citovaného ustanovenia, tak odvolací súd nemôže napadnúť

rozsudok zrušiť len preto, že sám na základe svojho presvedčenia hodnotí tie isté dôkazy s iným do úvahy prichádzajúcim výsledkom. V takom prípade totiž nie je možné napadnutému rozsudku vytknúť žiadnu vadu v zmysle uvedeného ustanovenia (R 53/1992).

V prejednávanej veci odvolací súd ani sám na základe svojho presvedčenia nehodnotil tie isté dôkazy s iným do úvahy prichádzajúcim výsledkom, ako tieto dôkazy hodnotil súd prvého stupňa. Obžalovaný namieta hodnotenie dôkazov súdom prvého stupňa a predkladá odvolaciemu súdu vlastné hodnotenie dôkazov a vlastné predstavy záverov, ktoré mali vyplynúť z dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom právnych predpisov.

Vychádzajúc z uvedeného, odvolací súd nemohol námietkam obžalovaného založeným na vlastnom hodnotení výpovedí poškodeného ako aj svedkov z prípravného konania ako nevierohodných, vlastnom hodnotení záverov pokiaľ ide o spôsobenú ujmu poškodenému, hodnotení závažnosti spôsobenej ujmy, tiež založených na obrane o tom, že to bol práve obžalovaný, ktorý bol obeťou akéhosi „puču“ iniciovaného poškodeným, spoluväzňami, príslušníkmi Zboru väzenskej a justičnej stráže, orgánov činných v trestnom konaní a na nespokojnosti s rozsahom a obsahom odôvodnenia napadnutého rozhodnutia priznať v rámci odvolacieho konania akúkoľvek relevanciu. Súd totižto neporušil žiadne práva obžalovaného, ak si neosvojil ním navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov.

Pokiaľ ide o kľúčovú námietku obžalovaného voči postupu okresného súdu, ktorý prihliadol na výpovede svedkov C., A. a J. z prípravného konania, aj napriek tomu, že na hlavnom pojednávaní všetci popreli skutky, ktoré sa obžalovanému kladú za vinu, v tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že zmena výpovede svedkov na hlavnom pojednávaní nie je ojedinelým javom, s ktorým zákonodarcia či konajúci súd nepočíta, ktorý sa v konaní nemôže vyskytnúť a rovnako s ktorým sa konajúci súd nemôže nijako vysporiadať. Práve naopak, v prípadoch, kedy svedok celkom zrejme účelovo, bez logického vysvetlenie zmeny svojej výpovede na hlavnom pojednávaní oproti výpovedi z prípravného konania svoju predošlú výpoveď zmení (presne tak, ako to bolo aj v tomto prípade), môže súd prečítať jeho výpoveď z prípravného konania, konfrontovať ho so zmenami, žiadať vysvetlenie a v procese dokazovania na takúto výpoveď v rámci dokazovania aj prihliadnuť.

Koncept spravodlivého a kontradiktórneho procesu predpokladá, že súd by mal v zásade prikladať väčšiu váhu výpovedi svedka, ktorú poskytol v konaní pred súdom, než obsahu zápisnice z jeho výpovede z prípravného konania, za predpokladu, že neexistujú vážne dôvody pre iný záver. Výsluch v prípravnom konaní je totižto v prvom rade procesným postupom, ktorým orgány činné v trestnom konaní zhromažďujú dôkazy na podporu obžaloby v konaní pred súdom, zatiaľ čo súd, ktorý vedie súdne konanie, je povolaný rozhodnúť o vine obžalovaného po spravodlivom posúdení všetkých dôkazov bezprostredne vykonaných v konaní pred súdom na základe ich priameho preskúmania. (rozsudok ESLP zo veci Makeyan a spol. proti Arménsku zo dňa 05.12.2019 č. 46435/09)

Na druhej strane je však nutné poukázať na to, že v prípadoch, keď svedok na hlavnom pojednávaní podstatne zmení svoju výpoveď v porovnaní s výpoveďou z prípravného konania, nestáva sa výpoveď z prípravného konania v dôsledku takejto okolnosti nulitnou. Trestný poriadok umožňuje takúto výpoveď využiť a subsumovať ju do procesu hodnotenia vykonaných dôkazov, a to spôsobom a za podmienok uvedených v ustanoveniach § 264 Trestného poriadku, ktoré vytvárajú podmienky pre správne zhodnotenie výpovede svedka v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov podľa ustanovenia § 2 ods. 12 Trestného poriadku. (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 358/2018 z 11. septembra 2018)

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že v prípade svedkov C., A. ako aj J. došlo na hlavnom pojednávaní k zmene ich výpovedí oproti výpoveďiam z prípravného konania. Na hlavnom pojednávaní už trestnú činnosť obžalovaného zakrývali, čiastočne popreli svoje výpovede z prípravného konania, vinu sa snažili preniesť na poškodeného, a tým vyvinúť obžalovaného, resp. zahmlievať o tom, že svedkami žiadnej trestnej činnosti obžalovaného neboli. Úlohou okresného súdu preto bolo náležitým spôsobom posúdiť vierohodnosť každej výpovede, možnú motiváciu týchto osôb vypovedať odlišne, a vo finále

vierohodnosť resp. priklonenie sa k vierohodnosti jednotlivých výpovedí vyhodnotiť až po ich konfrontácií so všetkými okolnosťami prejednávanej veci. Okresný súd správne prihliadol v rámci dokazovania aj na výpovede svedkov z prípravného konania, ktoré v spojení s usvedčujúcou a konzistentnou výpoveďou poškodeného predstavovali ucelený, nenarušený pohľad na priebeh udalostí. Na hlavnom pojednávaní platí zásada bezprostrednosti, priamosti a ústnosti, avšak s určitými zákonnými odchýlkami. Čo sa týka použiteľnosti svedeckých výpovedí z prípravného konania v súdnom konaní resp. teda celkovo ich významu z pohľadu rozhodovania súdu, je potrebné poznamenať, že v konaní pred súdom je možné také výpovede predložiť na odstránenie rozporov oproti skoršej vo veci vykonanej svedeckej výpovedi z dôvodu, že bol medzi výpoveďami rozpor oproti prípravnému konaniu (§ 264 ods. 1 Trestného poriadku). Ustanovenia § 264 Trestného poriadku, ktoré bolo v prejednávanej veci aplikované v prípade každého z týchto svedkov, upravujú špeciálny prípad realizácie zásady bezprostrednosti a ústnosti na hlavnom pojednávaní, ktorý počíta a súčasne umožňuje využitie výpovede z prípravného konania v prípadoch, keď sa svedok pri svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní odchytil v podstatných bodoch od svojej skoršej výpovede. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov náležite a logicky zdôvodnil, prečo označené výpovede z prípravného konania vzhľadom na ich spontánnosť a vzájomnú súladnosť považoval za presvedčivé a relevantné, na základe čoho im na rozdiel od výpovedí na hlavnom pojednávaní priznal relevantnú výpovednú hodnotu a zásadnú dôkaznú silu.

Potom nemožno dať za pravdu námietke obžalovaného o tom, že jediným usvedčujúcim dôkazom bola len výpoveď poškodeného G. H. a zároveň nebolo možné vyhovieť ani námietke obžalovaného, ktorou sa domáhal, aby súd prihliadal najmä na výpovede uvedených svedkov z hlavného pojednávania, na ktorom nepotvrdili konanie kladené obžalovanému za vinu.

V prípade oboch skutkov bola primárnym usvedčujúcim dôkazom práve výpoveď poškodeného G. H., ktorého špecifická vierohodnosť bola podľa znaleckého dokazovania zachovaná, a súčasne nebola zistená žiadna motivácia poškodeného krivo obžalovaného obviniť z tak závažného konania. Neobstála ani obhajoba obžalovaného o možnej motivácii poškodeného krivo vypovedať z rôznych obžalovaným prezentovaných dôvodov (viď odôvodnenie nižšie) a rovnako ani údajná snaha príslušníkov ZVJS či orgánov činných v trestnom konaní o diskreditáciu osoby obžalovaného.

Pokiaľ ide o oba skutky, poškodený konzistentným spôsobom opísal, ako malo dôjsť k tomu, že musel opakovane vo večerných hodinách pod nátlakom a hrozbou násillia na cele predvádzať striptíz, tancovať na úkor spánku, pohybovať sa podľa pokynov obžalovaného, strčiť si do análneho otvoru strúčik cesnaku, a tiež rukoväť metly, orálne uspokojiť obžalovaného, šiť obuv za obžalovaného, zjesť jeho exkrementy a vypíť jeho moč, ako mu obžalovaný zakazoval vychádzky, zakazoval mu čokoľvek povedať referentom režimu, musel mu na povel nosiť šľapky, v prípade, kedy obžalovaný oddychoval, musel na pokyn obžalovaného „niečo robiť“, a ďalšie. Poškodený rovnako konzistentne opísal fyzické násillie, ktorým mu mal obžalovaný hroziť a ktoré na ňom nakoniec aj uskutočňoval, ozrejmil dôvod pokusu o samovraždu (ktorým bolo práve správanie sa obžalovaného, nie jeho sociálny status), tiež dôvod, pre ktorý nepožiadal o rozhovor s referentom či pedagógom, opísal tiež verbálne útoky, ponižujúce prejavy smerované voči poškodenému. V podrobnostiach odvolací súd odkazuje na rozsah výpovedí poškodeného z prípravného konania ako aj z hlavného pojednávania pred súdom, bez potreby ďalšieho opakovania.

Výpoveď poškodeného bola v podstatných a kľúčových okolnostiach potvrdená výpoveďami svedkov C., J. ako aj A. z prípravného konania. Z výpovede svedka C. vyplynulo, že z ničoho nič sa obžalovaný začal voči poškodenému správať agresívne, robil mu zle, hádzal po ňom šľapky, fackal ho, nútil ho šiť, vo večerných hodinách robiť striptíz a vyzliekať sa, vulgárne mu nadával, oslovoval ako „pes“ či „kurvička“ popri čom mu zadával rôzne príkazy a zákazy s tým, že poškodený bude robiť to, čo mu obžalovaný prikáže, určoval čo môže a čo nemôže, to všetko pod hrozbou vyhrážok. Správanie obžalovaného voči poškodenému sa stupňovalo, bolo to stále horšie a horšie podľa slov svedka, obžalovaný donútil poškodeného vopchať si strúčik cesnaku do análneho otvoru (voči čomu neúspešne namietal svedok J.), vopchať si rukoväť metly do análneho otvoru, nútil ho jesť exkrementy pod hrozbou fyzického násillia, piť jeho moč, vylizovať záchodovú misu, fackal ho, nútil ho nosiť mu šľapky majúc ho za „psu“, a ďalšie. Svedok uviedol, že sa spolu so svedkom J. snažili dohovoriť obžalovanému, aby poškodeného nechal tak, ten im však odvetil, aby sa do toho nestarali. Svedok uviedol, že poškodený nemal s nikým konflikty, na izbe bolo dobre až dokým obžalovaný nezačal poškodenému robiť „tie

veci“, správať sa voči poškodenému ponižujúco. Svedok uviedol, že obžalovaný dával poškodenému rôzne príkazy a zákazy, poškodený sa síce verbálne bránil v prípade každej požiadavky obžalovaného, nepomohlo to, aj tak musel príkazy obžalovaného plniť za sústavných fyzických útokov obžalovaným, všetko sa dialo väčšinou večer a na wc. Sám svedok uviedol, že sa spoločne so svedkom J. snažili poškodenému pomôcť, aby nahlásil správanie obžalovaného referentovi, ten však odmietol. Obžalovaný nedal poškodenému na výber, ku všetkému ho nútil hučaním, fackami, vyhrážkami. Svedok opísal ako došlo k „nápadu“ obžalovaného, aby si poškodený vopchal do análneho otvoru strúčik cesnaku. Hoci to na vlastné oči nevidel (bol však v cele prítomný), zo skutočností ktoré nasledovali vyplynulo, že tak poškodený skutočne urobil, keďže aj po odchode obžalovaného na vychádzku mu svedok spoločne so svedkom J. poradili, aby pred obžalovaným predstieral, že strúčik cesnaku z análneho otvoru nevytlúčil, aby mu dal obžalovaný pokoj a neskúšal na ňom ďalšie „pokusy“. Pokiaľ išlo o skutok, kedy obžalovaný donútil poškodeného vopchať si do análneho otvoru metlu, udialo sa tak po tom, ako ho poškodený prosil, že je psychicky vyčerpaný, obžalovaný ho vyfackal a poškodený sa rovnako musel podvoliť. Poškodený sa správaniu obžalovaného bránil len verbálne, prosil ho, plakal, aj tak však pod nátlakom a hrozbou vždy urobil to čo obžalovaný chcel, nemal na výber. Svedok rovnako potvrdil to, že obžalovaný na poškodenom zahasil špak (po tom, ako poškodený za obžalovaného odmietol šiť). Svedok rovnako konzistentne a v súlade s výpoveďou poškodeného vypovedal o tom, ako ho obžalovaný donútil zjesť jeho exkrement a vypiť jeho moč, vylízať záchodovú misu, pritom poškodený ho s plačom prosil, aby to nemusel robiť.

Svedok J. v prípravnom konaní uviedol, že bitku videl len jedenkrát, poškodený sa mu však opakovane sťažoval na to, že mu obžalovaný robí zle, bol svedkom toho, ako poškodený za obžalovaného musel šiť topánky. Svedok celkom dvakrát videl, ako poškodený robí vo večerných a nočných hodinách striptíz. Svedok uviedol, že do príchodu obžalovaného na izbu bolo všetko v poriadku. Akonáhle videl, ako obžalovaný robí poškodenému zle, písal celkom tri žiadanky o pohovor referentovi, aby pomohol poškodenému, vypočutý však nebol. Svedok si tiež všimol jazvu od zahasenej cigarety na tele poškodeného. Svedok sa v plnom rozsahu odvolal na svoju predchádzajúcu výpoveď, v ktorej rovnako opísal násilné správanie obžalovaného voči poškodenému. Na hlavnom pojednávaní síce uviedol, že nebol svedkom žiadneho násilného správania sa obžalovaného voči poškodenému, nepoprel však skutočnosti, ktoré uviedol vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní.

Svedok A. v prípravnom konaní vo výpovedi dňa 27.05.2020 odmietol vypovedať z dôvodu, že by si mohol privodiť trestné stíhanie. Odkázal na obsah svojej výpovede zo dňa 9.9.2019. Na hlavnom pojednávaní potvrdil, že bol svedkom jedného fyzického útoku obžalovaného na poškodeného, tiež svedkom toho ako poškodený v noci musel na cele tancovať, a to na rozkaz obžalovaného.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že výpoveď poškodeného síce bola absolútne kľúčovým dôkazom, nebola však jediným usvedčujúcim dôkazom, ako sa nesprávne domnieva obžalovaný. V podstate všetci spoluvážni vypovedali o naozaj nekontrolovateľnom násilnom správaní sa obžalovaného voči poškodenému, opísali jednotlivé skutky, ku ktorým v spoločnej cele dochádzalo, ich výpovede boli v podstatných okolnostiach súladné, zapadali do kontextu, svedkovia v prípravnom konaní vypovedali spontánne, bez motivácie obžalovanému uškodiť, k výpovediam ich nikto nenútil. Všetci svedkovia vypovedali o tom, že poškodený robil to, čo mu prikázal obžalovaný, vždy pod hrozbou fyzických útokov, verbálnych útokov, ku ktorým po veľmi krátkej dobe od príchodu poškodeného na spoločnú izbu dochádzalo denne. Svedkovia sa zhodli aj na tom, že poškodený bol tichejšej povahy, utiahnutý, nemal s nikým konflikty, išlo o „normálneho chalana“, nevedel sa brániť. Obžalovaný zneužil povahu poškodeného, ten aj napriek snahe a prosbám, aby nemusel robiť veci, ktoré mu obžalovaný prikazoval nebol schopný účinnejšej obrany a v konečnom dôsledku bola práve hrozba násillia a použitie násillia faktorom, kvôli ktorému sa musel príkazom obžalovaného podrobiť. U žiadneho zo svedkov nebola zistená motivácia v prípravnom konaní vypovedať voči obžalovanému nepravdivo. Svedkovia sa dokonca snažili poškodenému pomôcť, a to nielen upozorňovaním obžalovaného na jeho nevhodné správanie, ale aj podporou poškodeného, aby išiel správanie obžalovaného nahlásiť referentovi, aby si vypísal žiadanku o pohovor, prípadne sa dal preložiť na inú izbu. Pokiaľ ide o svedka J., z jeho konania bola zreteľná najvýraznejšia snaha o ochranu poškodeného, vnímajúc situáciu na cele, najmä intenzitu a stupňovanie konania obžalovaného chcel preventívne zabrániť tomu, aby po jeho nástupe do výkonu trestu poškodený zotrval na tejto izbe, s odôvodnením, že to tam sám neprežije, nezvládne to.

Pokiaľ ide o sexuálne násilie v podobe orálneho uspokojenia obžalovaného poškodeným, v tomto prípade na usvedčenie obžalovaného postačovala výsostne výpoveď poškodeného, ktorá bola znalecky vyhodnotená ako vierohodná, pričom obe znalkyne uviedli, že poškodený si uvedené v žiadnom prípade nemohol vymyslieť (vzhľadom na spôsob akým udalosti opisoval, jeho osobnostnú výbavu, následky v podobe posttraumatickej poruchy).

Obžalovaný tak pod hrozbou fyzického násillia nútil poškodeného k strpeniu a plneniu rôznych príkazov (nosenie šľapiek, šitia obuvi, nočnom striptíze, zákaze vychádzok, sexuálneho násillia, a ďalšie). Poškodený, aj keď príkazy obžalovaného plniť nechcel, vždy sa podvolil, nakoľko pri nesúhlase bol obžalovaným fackaný, v prípade nesúhlasu so šitím obžalovaný na poškodenom zahasil cigarety. Poškodený bol vo výkone väzby podrobený okrem obmedzenia osobnej slobody na základe zákona aj násillnému konaniu obžalovaného, ktoré musel v strachu a obave z fyzického násillia plniť. Takto zistený skutkový stav nebol spochybnený ani zmenenými výpoveďami kľúčových svedkov na hlavnom pojednávaní a rovnako na takto zistenom skutkovom stave nemenili nič ani výpovede svedkov obhajoby, ktorí priamymi svedkami napokon ani neboli.

Z vykonaného dokazovania rovnako vyplynulo to, že okrem poškodeného bol objektom neprimeraného správania aj svedok K., prípadne osoba s menom N., ktorí sa však dali preložiť na inú izbu, aby sa vyhli kontaktu s poškodeným. Svedok K. pritom vypovedal, akým spôsobom sa mu mal vyhrážať obžalovaný, aby mu svedok nakupoval za svoje peniaze (vykrúcal mu prsty, uši, vyhrážal sa mu podpálením končatín). Všetci svedkovia sa vyjadrili tak, že obžalovaný bol arogantnou osobou, snažil si presadzovať svoje záujmy, komandovať ich na cele, všetkých riadiť. Chválil sa, že pozná referentov a príslušníkov ZVJS, uvádzal skutočnosti zo svojho súkromného života, z ktorých mali nadobudnúť dojem, že je niečím výnimočným. Z uvedeného vyplýva, že obžalovaný mal skutočne sklony ku konaniu, ktorým sa snažil vynucovať svoje požiadavky cestou hrozby násillia.

Pokiaľ ide o námietky voči znaleckému dokazovaniu, obžalovaný primárne namietal, že zo znaleckého dokazovania sa nepodarilo preukázať, že obžalovaný netrpel poruchami (depresiami) už v čase nástupu do výkonu väzby a tiež spochybňoval zistenú posttraumatickú stresovú poruchu a adaptačnú poruchu ako ochorenie, ktoré by sa dalo kvalifikovať ako ťažká ujma na zdraví.

Zo znaleckého posudku MUDr. Jolany Múdrej vyplynulo, že na prežívanie poškodeného mohlo mať vplyv aj to, že bol bezdomovcom, a tiež, že ho opustila priateľka, pričom nebolo možné potvrdiť ani vylúčiť, či poškodený poruchami (adaptačná a posttraumatická stresová porucha) trpel už pred nástupom do výkonu väzby. Tento záver však bolo nutné vyhodnotiť v kontexte ďalších záverov znaleckého posudku (nie izolovane), z ktorého vyplýva, že znalkyňa MUDr. Jolana Múdra však jednoznačne konštatovala, že osobnostné charakteristiky poškodeného ho typovo predurčujú do pozície obeť, keďže sa útokom nevie účinne brániť a najmä to, že u poškodeného nebola zistená žiadna snaha o fabuláciu k predmetu vyšetrovania. Poškodený má schopnosť správne vnímať a reprodukovať prežitú udalosť. Poškodený zhodne popísal kľúčové udalosti, ktoré zasadil do kontextu, v jeho prejave sa objavila lakrimozita (plačlivosť). U poškodeného boli zistené známky úzkosti, depresie, nízkej sebaúcty, pocitu viny a hanby, poruchy spánku, ktoré sú pravdepodobne spôsobené prežitými udalosťami. Poškodený sa obžalovaného bál, nechcel s ním ísť do ďalšieho kontaktu, obžalovaný pre poškodeného predstavoval stress faktor. Závery znalkyne MUDr. Jolany Múdrej bolo potrebné vyhodnotiť aj v kontexte záverov znaleckého skúmania znalkyne z odboru psychiatrie MUDr. Dany Šedivej.

Zo znaleckého posudku znalkyne MUDr. Dany Šedivej vyplynulo, že posttraumatická stresová porucha sa u poškodeného rozvinula ako odozva na traumatické udalosti následkom spáchania trestného činu. Prejavuje sa uňho opakovaným prežívaním traumy (flash backov), nechceným vybavovaním traumatických spomienok v predstavách, vyháňaním sa podnetom, ktoré by mohli udalosť pripomínať. U poškodeného boli prítomné nočné mory, stresujúce sny v ktorých sa mu prehrávali samotné udalosti, pocity viny, stigmatizácie. Vývoj adaptačnej poruchy by nenastal bez záťažovej situácie. Hospitalizácia na psychiatrickom oddelení v Trenčíne preňho predstavoval únik do bezpečného prostredia. Umiestnením poškodeného mimo pôvodný kolektív (celu) uňho niektoré príznaky vymizli. PSP sa u poškodeného vyvinula ako dôsledok priameho prežitia extrémnych stresových udalostí a situácií, fyzických útokov, psychického ponižovania, ktorému bol vystavený pred baviacim sa publikom a mentálnou a fyzickou prevahou agresora, čo posilňovalo pocit neriešiteľnosti a v konečnom dôsledku viedlo k pokusu o samovraždu. Zážitky, ktoré poškodený vo výkone väzby zažil predstavujú najvyššiu

formu poníženia. Poškodený prežitými udalosťami trpel, okrem nej a vyšetrovateľa o tom nechcel s nikým hovoriť, prítomná bola práve snaha o cenzurovanie. Spočiatku priznal iba fyzické útoky (o sexuálnych útokoch sa nezmieňoval z dôvodu strachu a hanby), následne už vypovedal o všetkom, čo sa malo na cele diať. Sexuálne útoky boli preňho najviac ponižujúce. Pri vstupnej prehliadke pri nástupe do väzby nebola u poškodeného zistená trauma, do kontroly psychiatra, ktorá sa uskutočnila po návrate poškodeného z nemocnice, nebola u poškodeného zistená žiadna trauma. Tá sa vyvinula následkom udalostí, ktoré prežil a ktoré opisoval. Poškodený má strach z ľudí, strach z toho, že sa to celé prevalí, strach z výsmechu. Znalčkyňa konštatovala, že poškodený si uvedené prežité udalosti nevymyslel, on na to nemá. U poškodeného boli zistené všetky predpoklady pre kvalifikovanie posttraumatickej stresovej poruchy.

Na základe vyššie uvedeného, v kontexte s vierohodnosťou a obsahom výpovede poškodeného a svedkov, ktorí boli priamymi svedkami je v tejto veci vylúčené, aby poškodený trpel vyššie uvedenými príznakmi už v čase príchodu do väzby a už vôbec, aby si opísané skutočnosti vymyslel. Z dokazovania vyplynulo, že poškodený sa síce trápil pre to, že vonku nemá domov, opustila ho priateľka, avšak v ústave na výkon trestu nebol opakovane na psychologickom vyšetrení, kvôli svojmu statusu a opusteniu priateľkou. Dôvodom jeho pokusu o samovraždu, a tým aj vývinu posttraumatickej stresovej poruchy došlo práve pričinením sa obžalovaného, kedy už poškodený neveril, že by sa jeho situácia mohla zmeniť, rezignoval na správanie obžalovaného, pod hrozbou fyzického násillia, správaniu obžalovaného sa podrobil, čo viedlo k dôsledku, že chcel dobrovoľne svoj život ukončiť.

Nie je dôvodná ani námietka obžalovaného o tom, že by znalčkyňa MUDr. Dana Šedivá nahrádzala právny názor súdu. Znalčkyňa v znaleckom posudku č. 8/2021 odpovedala na otázky zadané súdom, pričom pokiaľ ide o odpovede na otázky č. 1 a 2 znaleckého posudku, v ktorých znalčkyňa odpovedala tak, že táto odpoveď by sa dala považovať za vyslovenie právneho názoru o prípadnom spáchaní skutku, na tieto odpovede súd neprihliadol a do rozhodnutia ich ani nepočítal.

Pokiaľ ide o následok – vážnu poruchu zdravia poškodeného, zo znaleckého dokazovania vyplynulo, že v prípade posttraumatickej stresovej poruchy ide o závažné ochorenie, ktoré si vyžaduje komplexné liečenie, ktoré môže prebiehať roky. Obvyklý spôsob života poškodeného bol narušený opakovaným prežívaním traumy v dotieravých myšlienkach, v snoch, pocite ohrozenia. Doba liečby je variabilná, môže trvať do 3 mesiacov, ale aj dlhšie ako 12 mesiacov, dokonca aj 50 rokov. Vzhľadom na intenzitu konania, znalcom prezentovanú orientačnú dobu liečby a najmä komplexnosť liečby bolo možné vysloviť záver o tom, že ujmu, ktorú obžalovaný svojim konaním poškodenému spôsobil je nevyhnutné posúdiť ako ťažkú ujmu na zdraví.

Okresný súd vyhodnotil jednotlivo, ako aj vo vzájomných súvislostiach, tak dôkazy svedčiace v prospech, ako aj dôkazy svedčiace v neprospech obžalovaného. V odôvodnení náležitým spôsobom uviedol, prečo svedkom navrhnutým obhajobou neuveril, z akého dôvodu považoval ich výpovede za účelové koordinované a ovplyvnené obžalovaným, pričom v prípade všetkých svedkov navrhnutých obhajobou išlo o osoby, ktoré sa o skutkoch mali len „dopočuť“. Ani odvolací súd neuveril týmto svedkom, v podstate z totožného dôvodu ako okresný súd, v prípade svedkov bola zrejma zjavná koordinácia svedkov obžalovaným. Námietka, ktorou obžalovaný namieta spôsob vykonania dôkazov a skutkové závery, ktoré učinil okresný súd tak nie je dôvodná. Vzhľadom na rozsah vykonaného dokazovania nie je vecne správne tvrdenie obžalovaného o dotváraní si skutkových zistení súdom, a tiež to, že by sa okresný či odvolací súd snažili odsúdenie obžalovaného obhájiť akýmkoľvek spôsobom.

Obžalovaný sa snažil, aj s pomocou svedkov E., F., C. a J. najskôr navodiť dojem, že je obeťou príslušníkov PBS, ktorý sa snažili na obžalovaného nájsť „špinu“ a obviniť ho z tohto konania, neskôr išlo o snahu orgánov činných v trestnom konaní, ktoré obžalovanému znemožňovali výkon jeho práv a spoločne sa snažili zdiskreditovať jeho osobu, následne svoju obhajobu založil na tom, že poškodený si obvinenie z predmetného konania vymyslel, lebo sa bál kazeňáku, ďalším dôvodom bolo preto, lebo údajne mal vedomosť o tom, že obžalovaný pochádza z „dobrej rodiny“ a chce od neho vymôcť náhradu škody, neskôr už bolo dôvodom aj to, že jednotliví spoluväzni chceli obžalovaného „odpáliť“ z izby.

Pokiaľ ide o dôvody, prečo aj odvolací súd považuje výpovede svedkov navrhnutých obhajobou za účelové a vyfabulované, v tomto rozsahu odvolací súd odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku, v ktorom okresný súd podrobne poukázal na nelogickosť výpovedí svedkov, účelovú snahu svedkov

pomôcť obžalovanému, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje a z toho dôvodu nie je nutné, aby ich vo svojom rozhodnutí duplicitne opakoval. Svedkovia mali o prejednávanej veci vedieť len z počutia, neboli priamymi účastníkmi skutkov, pričom je zrejme, že obžalovaný sa im svojimi počinmi zrejme nepochválil. Svedkovia vrátane obžalovaného sa snažili obviniť poškodeného z krivej výpovede a vymyslení si obvinenia poškodeným. Ani odvolací súd za žiadnych okolností neuveril výpovediam svedkov o tom, že poškodený G. H. bol iniciátorom pomsty voči obžalovanému. Zo znaleckého dokazovania vyplynulo, že u poškodeného neboli zistené žiadne snahy o fabuláciu, jeho špecifická vierohodnosť bola zachovaná, spôsob akým opisoval prežitú udalosť ako aj medikamentózna liečba v spojení s pokusom o samovraždu svedčali o tom, že poškodený si skutky nevymyslel, opísané udalosti skutočne zažil. Poškodený sa obžalovaného bál, snažil sa vyhnúť jeho prítomnosti, trpel pocitom hanby, zníženej sebahodnoty a sebaúcty, vyčítal si, že konaniu obžalovaného nezabránil. Poškodený mal zároveň skôr tendenciu prežiť udalosť cenzurovať ako o nich hovoriť, zdôveril sa až znalkyni a vyšetrovateľom, a to po hospitalizácii po tom, ako sa pokúsil o samovraždu. Uvedené je v príkrom rozpore s tvrdeniami svedkov obhajoby a tvrdením obžalovaného samotného o tom, že sám poškodený sa vo výkone väzby a výkone trestu „chválil“, každému hovoril čo s ním obžalovaný robil, že má na súde všetko vybavené, získa od obžalovaného finančné prostriedky, atď. Poškodený pripustil, že sa o skutku s ďalšími spoluväzňami skutočne rozprával, zámerne však vynechal časť týkajúcu sa sexuálneho násillia a iné skutočnosti intímneho charakteru, pretože sa hanbil. Obával sa, a aj v súčasnosti sa obáva, že sa o sexuálnom násillí a ďalších intímnych veciach dozvedia spoluodsúdené osoby, bude vystavený šikane, posmechom, hanbe a výčitkám. Znaleckým skúmaním bolo preukázané tiež to, že poškodený je typovo osobou, ktorá je ľahko ovplyvniteľná a nedokáže sa brániť, je ustráchaný, uzavretý, tichý, a práve takýto typ býva obeťou trestného činu s ohľadom na neschopnosť účinnej obrany voči útočníkovi v akejkoľvek forme. Vzhľadom na charakteristiku osoby poškodeného odvolací súd neuveril snahe obhajoby presvedčiť súd o tom, že motívom poškodeného krivo obviniť obžalovaného mali byť dokonca finančné nároky. Poškodený sa nemajetkovej ujme v dôsledku trestného činu na ňom spáchaného dozvedel až doručením a oboznámením sa so závermi znaleckého dokazovania, pričom k obvineniu obžalovaného a výpovedi poškodeného o okolnostiach trestnej činnosti došlo ešte pred znaleckým skúmaním, a to v čase, kedy poškodený nemohol mať vedomosť o osobných a majetkových pomeroch obžalovaného. Je navyše absurdné, aby poškodený údajne zosnoval plán ako obžalovaného obviniť z tak závažného konania riskujúc pritom obvinenie z krivej výpovede a prípadné odsúdenie, popri tom sa domáhal finančného odškodnenia, a zároveň sa pokúsil ukončiť svoj život. Absurdné je aj tvrdenie obhajoby o motívácii „odpáliť“ obžalovaného z izby, pretože v takom prípade mohol ktorýkoľvek zo svedkov či odsúdených vôbec požiadať o preloženie na inú celu, čo sa napokon aj stalo napr. u svedka K. a iných, a tým sa vyhnúť konfliktom s obžalovaným. Poškodený však takúto možnosť nemal, resp. pokiaľ sa o to pokúsil, obžalovaný ho fyzicky napadol s vyhrážkou, aby sa o to viac nepokúšal. Z uvedeného dôvodu mu obžalovaný znemožňoval vychádzky a prípadný kontakt s inými spoluväzňami či pedagógmi, a to aj napriek tomu, že poškodený bol minimálne svedkom J. a aj C. motivovaný, ako o všetkom povedal pedagógovi. Ako nelogická a absurdná sa javí aj motivácia poškodeného krivo obžalovaného obviniť z obavy z kazeňáku, a to aj preto, že je absurdné, aby sa obžalovaný bál kazeňáku, a napriek tomu znášal stupňujúce sa násillné konanie obžalovaného, hoci konzekvencie vyplývajúce z prípadného kazeňáku by pre poškodeného nepredstavovali také fyzické a psychické utrpenie, ako konanie obžalovaného.

Pokiaľ ide o námietku obhajoby o tom, že v skutkovej vete obžaloby nie je definované akým spôsobom mal obžalovaný poškodeného k rôznym úkonom sexuálneho a iného násillia, aj túto námietku odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Poukazujúc pritom na znenie skutkovej vety v prípade oboch skutkov obžaloby, je zrejme, že táto obsahu spôsob konania obžalovaného, a to v znení „...opakovanými silnými fackami, údermi do temena hlavy a pliec, kopaním do nôh, údermi päšťou do rebier, zahasením cigarety na jeho ramene a iným fyzickým násillím, tohto opakovane a pred najmenej dvoma ďalšími osobami donútil...“ (skutok 1/) a v znení „...opakovanými silnými fackami, údermi do temena hlavy a pliec, kopaním do nôh, údermi päšťou do rebier, zahasením cigarety na jeho ramene a iným fyzickým násillím, tohto opakovane za seba takýmto násillím a konaním nútil...“ (skutok 2/). Takto definované konanie tak tvorilo objektívnu stránku trestných činov.

Pokiaľ ide o návrh obhajoby na doplnenie dokazovania vypočutím osôb L. C. a G. M., doručený odvolaciemu súdu dňa 04.05.2024 počas odvolacieho konania, ktorí mali potvrdiť to, že celé obvinenie voči obžalovanému si poškodený vymyslel, odvolací súd návrh obhajoby neakceptoval.

Súd, vykonávajúci dokazovanie vo veci, čo do rozsahu dokazovania nie je viazaný návrhmi strán ani ich názormi. Je výlučne na jeho zvážení, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého naopak nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila (argumenta ponderantur, non numerantur). Rovnako, v zmysle uvedeného súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu strany na doplnenie dokazovania. Za porušenie práva na obhajobu nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinností podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. práva podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. (uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 2Tdo/10/2015 zo dňa 24. februára 2015)

Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje primárne na odôvodnenie tohto uznesenia vo vzťahu k výroku o vine, v spojení s odôvodnením napadnutého rozsudku okresného súdu, z ktorého je zrejmé, že v konaní bolo zabezpečených dostatok dôkazov (výpoveď poškodeného, svedkov, znalecké dokazovanie), ktoré obžalovaného bez akýchkoľvek pochybností usvedčovalo zo spáchania trestnej činnosti. Aj v návrhu na doplnenie dokazovania doručenom odvolaciemu súdu obhajoba navrhuje vypočuť svedkov, ktorí neboli priamymi svedkami skutkov, opätovne išlo len o osoby, ktoré sa o trestnej činnosti dozvedeli inak ako priamo, a to sprostredkované od iných osôb. Predmetné osoby sa mali o údajnom vymyslení si príbehu poškodeného G. H. dozvedieť ešte v roku 2019, obžalovaný sa o nich dozvedel ešte počas výkonu trestu v Hrnčiarovciach nad Parnou, preto mohol návrh podať skôr. Aj napriek doručeniu návrhu až v odvolacom konaní, odvolací súd konštatuje, že v predmetnej veci už vzhľadom na vykonané dokazovanie nebolo potrebné objasňovať žiadnu okolnosť, všetky podstatné skutočnosti tak okresný súd ako aj odvolací súd mal preukázané z doposiaľ vykonaného dokazovania, pričom otázku ustálenia viny nie je potrebné s ohľadom na kvalitu a kvantitu usvedčujúcich dôkazov nijakým spôsobom korigovať.

V tejto súvislosti odvolací súd pokiaľ ide o odvoláciu námietku obžalovaného vo vzťahu k odmietnutiu dôkazov, odvolací súd plne odkazuje na vyššie uvedené ako aj odôvodnenie napadnutého rozsudku (bod 62), v ktorom okresný súd vysvetlil z akých dôvodov odmietol návrh obžalovaného na vykonanie dokazovania výsluchom ďalších svedkov ako aj znaleckým skúmaním duševného stavu svedkov J., K., C., J., F.. S odôvodnením okresného súdu sa odvolací súd plne stotožňuje, preto nie je potrebné, aby opakoval rovnaké závery pokiaľ ide o odmietnutie návrhov obžalovaného na vykonanie dokazovania. Rozhodnutie okresného súdu je plne v súlade s ustanovením § 272 ods. 3 Trestného poriadku, keď uznesením vyhláseným na hlavnom pojednávaní dňa 07.02.2022 odmietol vykonať uvedené dôkazy, a zároveň na to postupom podľa § 274 ods. 1 Trestného poriadku vyhlásil dokazovanie za skončené.

Z časového hľadiska je hraničnou fázou aplikovania ustanovenia § 274 ods. 1 Trestného poriadku súdom, teda moment rozhodnutia súdu, ktorým sa uzatvára dokazovanie vyhlásením dokazovania za skončené, čím sa jednak končí najdôležitejšia fáza kontradiktórneho hlavného pojednávania a jednak sa ohraničuje rozsah vykonaného dokazovania, ktoré súd bude hodnotiť ako podklad pre svoje rozhodnutie. Vyhlásenie procesnej strany o tom, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania v tejto záverečnej fáze konania pred rozhodnutím vo veci samej, kedy naposledy možno uplatniť návrhy na doplnenie dokazovania, je záverečným prejavom tejto procesnej strany o disponovaní s návrhmi na doplnenie dokazovania a v prípade predtým uplatnených návrhov na doplnenie dokazovania, jednoznačným prejavom, že na pôvodných návrhoch na doplnenie dokazovania procesná strana netrvá a teda, že ich berie späť. V konkrétnej prejednávanej veci bol takýmto prejavom aj vyhlásenie procesných strán na hlavnom pojednávaní dňa 07.02.2022, že nemajú návrhy na doplnenie dokazovania (č. I. 788 spisu), ktorým sa s následným postupom súdu podľa § 274 ods. 1 Trestného poriadku uzavrelo dokazovanie.

Pokiaľ ide o námietky vo vzťahu k výroku o treste, v tomto smere obžalovaný namietal právne posúdenie skutkov ako dva samostatné skutky, čo sa prieči už samotnej skutkovej vete, kedy oba skutky vychádzajú v úvode skutkovej vety z totožného konania. Podľa názoru obžalovaného bolo nutné oba skutky hodnotiť ako jeden pokračovací skutok, ktorým mali byť naplnené znaky dvoch trestných činov, čo následne vylučuje uplatnenie asperačnej zásady, v dôsledku čoho bol obžalovanému uložený nezákonný trest.

S námietkou obžalovaného sa odvolací súd nestotožňuje, okresný súd konanie obžalovaný správne posúdil ako viacčinný súbeh. Je síce pravdou, zo skutkovej vety vyplýva, že spôsob konania obžalovaného je charakterizovaný v prípade oboch skutkov rovnako „...opakovane vysmieval, na tohto pľul, urážal ho, že je jeho „kurvička“ a jeho „pes“ pričom opakovanými silnými fackami, údermi do temena

hlavy a pliec, kopaním do nôh, údermi päšťou do rebier, zahasení cigarety na jeho ramene a iným fyzickým násilím, tohto opakovane a pred najmenej dvoma ďalšími osobami...". Ide však o spôsob konania (t.j. objektívnu stránku), ktorá pozostávala z rôznych foriem konania obžalovaného, ktoré boli v skutkovej vete jednotlivo vymenované (viď citácia vyššie). Nešlo o jeden skutok, ale o početné útoky (skutky) obžalovaného na poškodeného počas určitého časového obdobia, ktoré sa odlišovali spôsobom, intenzitou, opakovaním, použitím sily, verbálnym prejavom, nešlo teda o jedno skutkovo rovnaké konanie (jeden a ten istý skutok). Na tomto mieste je nutné poukázať na to, že skutkom sa rozumie určitá udalosť vo vonkajšom svete spočívajúca v konaní človeka, ktoré môže mať znaky jedného trestného činu alebo viacerých trestných činov. Za jeden skutok sa v praxi považujú všetky prejavy páchatel'a navonok, ktoré sú príčinou následku významného z hľadiska trestného práva. V predmetnej veci išlo o viacčinný súbeh rôznorodý, kedy obžalovaný viacerými skutkami (verbálne útoky, fackovanie, zahasenie cigarety na tele poškodeného, odopieranie vychádzok, odopieranie spánku, bitky formou faciek, kopancov, úderov do hlavy, hádzaním predmetu po poškodenom, a ďalšie) spáchal viac trestných činov smerujúcich k rozdielnym druhovým objektom. V prípade trestného činu sexuálneho násillia obžalovaný zasialhol objekt, a to slobodu rozhodovania sa poškodeného o svojom sexuálnom živote, ktorý sa radí k trestným činom proti ľudskej dôstojnosti. Obžalovaný poškodeného nútil k orálnemu styku a iným sexuálnym praktikám, a teda jeho hrozba násillím smerovala ku konaniu poškodeného, ktoré zakladá osobitnú skutkovú podstatu (trestného činu sexuálneho násillia), nejde o prípad prostého vyhrážania sa. V prípade trestného činu vydierania obžalovaný narušil záujem poškodeného spočívajúcu v slobodnom rozhodovaní všeobecne (t.j. nie v slobodnom rozhodovaní o svojom sexuálnom živote), pričom tento trestný čin je klasifikovaný ako trestný čin proti slobode. V prípade konania však jednotlivé skutky (spáchané rôznymi formami konania obžalovaného) neviedli k porušeniu jedného právom chráneného záujmu (objektu), preto tu nemožno hovoriť o jednom skutku, ale o viacerých skutkoch naplňajúcich znaky rôznych trestných činov. Z vyššie uvedených dôvodov potom nebolo možné klasifikovať konanie obžalovaného ani ako pokračovací trestný čin, pretože väčší počet skutkov, ktorých sa obžalovaný na poškodenom dopúšťal nebolo možné subsumovať pod jednu skutkovú podstatu.

Vzhľadom na vyššie uvedené bol potom správny postup okresného súdu aj pokiaľ ide o použitie asperačnej zásady v zmysle § 41 ods. 2 Trestného zákona, na základe ktorej došlo k zvýšeniu hornej hranice trestnej sadzby na 25 rokov. Okresný súd správne nezistil žiadnu poľahčujúcu okolnosť a na druhej strane zistil dve priťažujúce okolnosti podľa § 37 písm. h) a písm. m) Trestného zákona. Priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Trestného zákona však pri ukladaní trestu nebolo možné zohľadniť práve vzhľadom na aplikáciu zostrujúcej asperačnej zásady.

Pokiaľ ide o samotný trest, odvolací súd vo všeobecnosti poukazuje na to, že tak ako pri rozhodovaní o vine i pri rozhodovaní o treste sa vnútorné presvedčenie súdu vytvára na základe logického úsudku, na zodpovednom a starostlivom zhodnotení každej z jednotlivých okolností prípadu individuálne i v ich vzájomných súvislostiach a v súhrne. Len dôsledné a dôkladné poznanie veci a všetkých okolností prípadu umožňuje, aby súd v zmysle zásad voľného uváženia, objektívnosti a diferencovanosti rozhodol o spravodlivej výmere konkrétneho trestu. Pri hodnotení jednotlivých okolností prípadu individuálne i v ich vzájomnej súvislosti sa uplatňujú predovšetkým analytické a syntetické metódy poznávania, indukcia i dedukcia, ako aj metódy formálnej i dialektickej logiky, ale aj ďalšie bežné metódy poznávania, aby ich výsledkom mohlo byť spravodlivé, jasné, zrozumiteľné a presvedčivé rozhodnutie.

Osobu páchatel'a je potrebné hodnotiť vo všetkých súvislostiach a nemožno obísť ani možnosti jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatel'a si súd vytvára, či už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu pri náležitom zhodnotení osoby páchatel'a. Možnosť nápravy páchatel'a konkretizuje jeho osobu vo všetkých zásadných súvislostiach. Primárne ide o stanovenie prognózy budúceho vývoja správania sa páchatel'a na základe objasnenia jeho osobnostných vlastností a ich spojitosti so spáchaným trestným činom. Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť pritom vždy v súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje, záujmom spoločnosti, štátu a občanom pred útokmi páchatel'ov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti. Pri ukladaní trestov je nutné vychádzať zo spojenia a vzájomnej vyváženosti dvoch princípov, a to princípu zákonnosti trestu a princípu individualizácie trestu. (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4To/6/2018 zo dňa 1.10.2019)

V rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu, ktorá fakticky umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch. Individualizácia trestu

je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Druh a výmera trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu. Medzi skutočnosťami, na ktoré by v záujme individualizácie trestu mal súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadať, patria napr. spôsob spáchania činu a jeho následok, miera zavinenia, pohnútky, prirážajúce okolnosti, pohľadujúce okolnosti, osoba páchatel'a, pomery páchatel'a (majetkové, osobné, rodinné pomery, zdravotný stav páchatel'a a jeho rodiny) či možnosť jeho nápravy.

Požiadavka primeranosti trestu a jeho individualizácie tak núti súd prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti, a teda bráni mechanickému postupu súdu pri rozhodovaní o treste. Takýmto postupom sa správal aj okresný súd pri rozhodovaní o tom, aký druh trestu a v akej výmere by bol s ohľadom na všetky okolnosti spáchanej trestnej činnosti ale aj osobitosti obžalovaného ako páchatel'a pre obžalovaného spravodlivé.

Odvolačný súd sa stotožňuje s postupom okresného súdu, kedy pri ukladaní trestu obžalovanému rešpektoval a postupoval podľa zásad pre ukládanie trestu v zmysle § 34 a nasl. Trestného zákona, vychádzajúc z upravenej trestnej sadzby 20-25 rokov.

Pokiaľ ide o okolnosti skutkov, ktorých sa obžalovaný dopustil, možno konštatovať, že pre človeka – pozorovateľa, je už len pri predstave o tom, akým spôsobom obžalovaný konal voči poškodenému zrejme, že tu nemožno hovoriť o žiadnej mladíckej nerozvážnosti či srande, ale o hrubé, surové a opovrhnutiahodné konanie obžalovaného, smerujúce proti fyzickej a psychickej integrite poškodeného. Konanie obžalovaného sa stupňovalo na intenzite, aj napriek výzvam spoluväzňov, aby poškodeného nechal, tento pokračoval v skutkoch bez zábran. Väčšina skutkov sa diala vo večerných hodinách, v čase keď niektorí spoluväzni spali, či v izbe bolo zhasnuté, resp. na toailete, aby obžalovaný nebol prichytený a videný. Obžalovaný nerešpektoval pranie poškodeného, aby voči nemu nevyvíjal nátlak, aby ho nenútil robiť či už nevhodné sexuálne praktiky, orálne uspokojenie, šiť obuv, tancovať v noci v čase odpočinku, jesť exkrementy a piť jeho moč, v konaní pokračoval bez zábran aj naďalej. Poškodeného sa snažil izolovať, neumožňoval mu vychádzky, ani nahlásenie udalostí referentovi, s cieľom zakryť svoje konanie.

Pokiaľ ide o osobu obžalovaného ako páchatel'a skutočne závažnej trestnej činnosti, s poukazom na odpis registra trestov či výpis z evidencie priestupkov je zrejme, že obžalovanému násilné konanie nie je cudzie. Už pred spáchaním tohto skutku bol odsúdený pre násilnú trestnú činnosť, násilného konania sa dopustil aj v rovine priestupkových postihov, a to dokonca voči osobe ženského pohlavia. Spoločným menovateľom bol vždy fyzický útok na inú osobu v podobe úderov päšťou, kopancami, a to aj do oblasti hlavy ako životne dôležitého orgánu, aj v čase, kedy sa jeho obeť nevedela a nemohla brániť. Predchádzajúce odsúdenia a ani priestupkové postihy nebral ako príležitosť či pomyslenú výstrahu pre to, aby sa zamyslel nad dôsledkami svojho nekontrolovateľného a agresívneho správania, tieto v konečnom dôsledku nemali na prevýchovu obžalovaného žiaden vplyv. Z uvedeného vyplýva dešpekt obžalovaného k zákonným normám. Ako už správne podotkol aj okresný súd, obžalovaný aj podmienkach výkonu väzby potreboval manifestovať svoju fyzickú silu a prevahu nad slabším jedincom, ktorým poškodený G. H. nepochybne bol, podmienky výkonu trestu so svojvoľne a iluzórne zamenil za „zápasnícky ring“, v ktorom si fyzickými a tiež verbálnymi útokmi vyžadoval akúsi poslušnosť nielen zo strany poškodeného. Obžalovanému popri tom všetkom unikla skutočnosť, že tak ako jeho spoluväzni, či iné osoby vo výkone väzby a výkone trestu, aj on je osobou, ktorá je v podmienkach výkonu trestu/väzby na rovnakej úrovni, a teda žiadny pocit nadradenosti v jeho prípade nebol namieste. Nielen v podmienkach ústavu, ale aj v bežnom živote má obžalovaný len také práva na osobnú česť a dôstojnosť, aká prislúcha iným občanom, a to aj spoluväzňom, ktorých on sám považoval za osoby nižšej kategórie, častovaných rôznymi výrazmi (špina, bezdomovec, chudák, kokot, pes, kurvička, a mnohé ďalšie).

Namiesto uvedomenia si závažnosti svojho konania, následkov, ktoré na nielen fyzickom ale najmä psychickom zdraví poškodeného obžalovaný spôsobil, obžalovaný zvolil úplne opačný postoj, a to pasovanie sa do pozície obeť, obeť sprisahania voči nemu zo strany príslušníkov ZVJS, orgánov činných v trestnom konaní, následne zo strany ostatných spoluväzňov, neskôr už aj zo strany samotného poškodeného. Počas konania neprejavil žiadnu ľútosť, jeho aktivita bola zameraná len na vyvinenie sa, ochranu svojej osoby, prenášanie zodpovednosti, čo je v súlade so závermi znaleckého dokazovania, podľa ktorého je obžalovaný osobou egocentricky zameranou, osobou s narcistickými a disocálnymi črtami zameranú na uspokojovanie predovšetkým vlastných potrieb, ktorá si vytvára len plytké vzťahy

bez emočnej zaangažovanosti, so sklonom k agresivite, ktorá je častým prejavom v jeho správaní a táto črta je súčasťou jeho osobnostnej výbavy. Obžalovaný bol v čase svojho konania plne ukotvený v realite, netrpel žiadnou duševnou chorobou, ktorá by jeho zavinenie mohla ovplyvniť. To, čo obžalovaný nazýval nezmyslom, vykonštruovaným skutkom, či dokonca teatrálnym prejavom poškodeného (majúc na mysli to, že si siahol na život), je z pohľadu súdu následok dlhodobého hrubého správania sa obžalovaného, spočívajúceho vo vynútení si nepatričného sexuálneho kontaktu s poškodeným a tiež fyzických útokov na poškodeného smerujúcich k plneniu jeho rôznych, často zvrátených príkazov. Konaním obžalovaného bola poškodenému spôsobená ťažká ujma na zdraví, poškodený bol vystavený tej najvyššej forme poníženia, degradácii svojej osoby, nútený ku konzumácii exkrementov a moču, nútený k orálnemu uspokojeniu obžalovaného, donúteniu vkladaniu si rôznych predmetov do análneho otvoru, a ďalších nanajvýš ponižujúcich aktov, to všetko pred publikom spoluväzňov, kedy sa nevedel a nemohol účinne brániť. Poškodený napokon na svoju situáciu rezignoval a prijateľnejším riešením ako znášať stupňujúce sa útoky obžalovaného bolo pokúsiť sa o samovraždu. Obžalovaný si následky svojho konania poniesie v podobe výkonu niekoľkoročného trestu, avšak poškodený si následky poniesie rovnako, a to nielen v podobe hanby vo výkone trestu, resp. obavy, že sa niekto o podrobnostiach skutku dozvie a bude opätovne viktimizovaný, ale aj v podobe následku na psychike.

Odvolačný súd už len nad rámec vyššie uvedeného uzavrie, že pokiaľ sa obžalovaného zdá uložený trest neprímerane prísny (odvolačný súd konštatuje, že ide o skutočne vysoký trest odňatia slobody), o takýto trest sa obžalovaný pričínil výlučne sám, svojim vlastným nekontrolovateľným a neakceptovateľným konaním, a to na rozdiel od poškodeného, ktorý si priznanie statusu obzvlášť zraniteľnej obeť a poškodeného v jednej osobe so všetkými dôsledkami nevybral dobrovoľne sám.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, v súlade s prvkom tak individuálnej ale aj generálnej prevencie je trest odňatia slobody v trvaní 21 rokov, so zaradením obžalovaného na výkon trestu do ústavu s maximálnym stupňom stráženia trestom spravodlivým, zákonným a motivujúcim obžalovaného k náprave. Odvolačný súd sa rovnako stotožňuje aj s uložením ochranného dohľadu v maximálnej dĺžke 3 roky, najmä vzhľadom na narušenú osobnosť obžalovaného.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti odvolačný súd odvolanie obžalovaného podľa § 319 Trestného poriadku zamietol ako nedôvodné.

Záverom odvolačný súd v reakcii na ďalšie odvolacie námietky dodáva, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných stranami konania. Právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument, ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci (porovnaj napr. rozsudok vo veci Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani/Španielsko, oba z 9. decembra 1994, Annuaire, séria A č. 303 A a č. 303 B, tiež R 68/2008- I, rozsudok G. z 9. decembra 1994 vo veci Q. R. proti Španielskemu kráľovstvu).

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyselne podľa § 163 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s § 170 ods. 6 Trestného poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.